

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, pošni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 20

Sobota, 10. marca 1934

Leto IX

To vendar ni mo- goče?!

Zahtevamo, da se vesti o znižanju
plač z merodajnega mesta takoj za-
nikajo.

V revirjih Trboveljske premogo-
kopne družbe se čimdalje bolj širi
vest, da namerava TPD svojemu de-
lavstvu znižati plače. Ne bomo se da-
nes podrobneje bavili s to govorico
in ugotavljali, ali je kaj resnice na
tem ali ne, čeprav ne izključujemo
možnosti, da se kaj takega res na-
merava. Dandanes v dobi najogab-
nejše gonje za dobičkom, je vse mo-
goče.

Vendar, če vzamemo v obzir, da
rudarji ob sedanjih plačah že več let
naravnost stradajo ob težkem delu,
in če še upoštevamo, da se skoro
polovica vseh šilhtov praznuje, na-
dalje, da bodo v marcu t. l. napra-
vili komaj 12 šilhtov, potem naj ne
bo pretirano, če hočemo, da bi bilo
naravnost blazno in skrajno nečlove-
ško v takem času misliti na kako
zniževanje delavskih plač.

Upamo, da bodo to razumeli tisti,
ki se jih tiče. Zakaj brezpogojno se
bo moralo enkrat ugotoviti, kdo je
več vreden, ali mrtva številka kupo-
na delnice, v rokah sritega bogataša,
ali živo bitje, človek s svojo dru-
žino.

Proračun načelno sprejet

Podrobna razprava se nadaljuje.

Proračunska debata v narodni
skupščini je bila jako dolgotrajna in
ponekod ostra.

Zanimiva je kritika gospodarstva,
ki so ga zakrivali prejšnja leta raz-
ni funkcijonarji. Tako je poslanec
Stanič omenjal, da so pogodbe, ki so
se sklenile v letih 1929 do 1932 v
svrhu gradnje železnic, oškodovale
državo za okoli 800 milijonov di-
narjev. Poslanec je rekel, da se po-
godbe ne skladajo z ustavo in zakoni.
Pogodbe določajo 50 odstotkov viš-
je mezde kakor so se plačevale, da-
lje so se pričela posamezna dela še-
le štiri leta pozneje, obresti od zne-
ska pa so tekle od začetka. Pogodbe
so bile sankcionirane s finančnim
zakonom, zato se da težko kaj ukre-
niti. Največ odgovornosti pa nosi do-
tični železniški minister.

Predsednik vlade Uzunović se je
soglasil z govornikom ter napovedal
razčiščenje zadeve.

Korumpirana fran- coska reakcija

Tardieu in njegov prijatelj Laurent
sta dobila 50 milijonov.

Pariški »Populaire« prinaša sen-
zacionalna odkritja, da sta vodite-
lja reakcionarne francoske desnice,
Tardieu in Laurent, prejela, prvi 7
milijonov frankov, drugi pa 5 mili-
jonov, za volilno borbo pri zadnjih
volitvah, od družbe »Metro« (pariške
podzemne železnice), da sta v njeno
korist intervenirala pri vladi, da je
ona dobila koncesijo. Za njo se je
namreč potegovala še neka druga
družba in obe sta trošili za propa-
gando in podkupnine ogromne vsote,
vsega skupaj 50 milijonov fran-
kov, ki so povečini izginili v žepih
politikov, ki so v letih 1930 do 1932
imel odločujočo besedo. (Takrat je
vladal Tardieu.) V zvezi s tem se
imenujeta tudi prefekta Renard in
Chiappe, miljenec desničarjev.

300.000 brez zaslужka in brez kruha

Anketa o nezaposlenosti

V sedanjih gospodarski krizi pri-
rejajo po vsem svetu ankete, oziro-
ma posvetovanja, na katerih pre-
iskujejo na podlagi statističnih po-
datkov stanje gospodarstva in stanje
nezaposlenosti. Take ankete sklicu-
jejo kapitalisti, vlade in tudi delav-
ske ustanove, ki so v prvi vrsti in-
teresarane zaradi delavskega in na-
meščanskega socialnega položaja, ki
ga tako silno poslabšuje gospodar-
ska kriza ali bolezen kapitalistične-
ga gospodarstva. Ankete pa nimajo
samo naloge, da ugotovijo stanje,
marveč je njih glavni namen,

da iščejo pota in sredstva s
katerimi bi se dalo zlo ome-
jiti in preprečiti oziroma od-
praviti.

Sklepi in predlogi takih anket so di-
rektiva, po kateri naj bi se ravnali
odgovorni faktorji in prepričala jav-
nost, da postaja zlo le hujše, če se
ne bi ukrenilo potrebnih korakov.

Pri nas se o nevarnosti nezapo-
slenosti le malo piše in govori. Vpra-
šanje se smatra kot pastorka, ven-
dar je aktualno, ker je naraslo šte-
vilo nezaposlenih pri nas skoraj

na 300.000.

V državi, ki je večinoma agrarna, je
to število ogromno.

Socialno zavarovanje je štelu
največ članov leta 1930, in sicer
654.966. Lani oktobra pa je bilo za-
varovanih le 549.461. Število zava-
rovancev samo v socialnem zava-
rovanju

se je znižalo za 141.090

članov. Razen teh imamo naraščaj
in nevidentirane delavce (ki niso
podvrženi socialnemu zavarovanju
ali pa so izločeni iz evidenc), kate-
rih število nedvomno daleč preseza
število iz socialnega zavarovanja iz-
ločenih članov. Iz gospodarstva so
torej bili izločeni delavci, ki so po-
stali nezaposleni in velika večina
onih, ki so v zadnjih letih dorasli.
Med temi so ročni in strokovni de-
lavci, poljedelci in razmeroma ve-
lik naraščaj absolventov raznih šol.
Enako

žalostno sliko nudi borza dela.

Leta 1930, se je priglasilo v borzah
dela 150.939 oseb za zaposlitev, leta
1932 pa že 309.354. Tudi pri posre-
dovanju dela se kriza uveljavlja. Le-
ta 1930 je dobilo še dela pri borzah
dela 44.872 oseb, leta 1932 pa komaj
še 35.321.

Samo teh par številki dokazuje,
da se gospodarske oziroma socialne
razmere pri nas poslabšujejo ter da
so resen opomin vsem onim, ki ima-
jo možnost, da nekaj ukrenejo za iz-
boljšanje razmer.

Kako odpraviti brezposelnost?

Mnogo je potov, po katerih se
dajo te razmere omiliti. Potrebna je
gospodarska poživitev doma, uredi-
tev mednarodnega prometa, uvedbi
odgovarjajočo kreditno politiko, zni-
žati bi se morala obrestna mera, re-
vidirati carinsko in davčno politiko,
z javnimi deli, načrtnim gospodar-
stvom, z uvedbo minimalnih plač in
skrajšanjem delovnega časa. Nujno
bi bile potrebne stroge odredbe pro-
ti prekoračenju normalnega delovne-
ga časa in

absolutno skrajšanje delov-
nega časa na 40 ur tedensko.

Mnogim delavcem jemlje zaslužek
tudi dvojna in trikratna zaposlenost
ljudi, ki po socialnem položaju tega
niti potrebni niso.

Samo s temi korekturami današ-
njih metod bi se nezaposlenost
zmanjšala, dasi še ne odpravila.

Primeren ukrep ob sedanjem sta-
nju bi bil tudi ukrep podaljšanja šol-
ske obveznosti do šestnajstega leta,
kar je pa le trenutnega pomena, če
se ne ustvarja pogojev za zaposli-
tev doraščajočega naroda.

Dokler se te stvari ne izvedejo,
pa je potrebno, da vlada zahteva v
resortu socialnega skrbstva prime-
ren znaten kredit ter

da se borzam dela votira pri-
meren znesek za podpiranje
nezaposlenih. Potrebno je
tudi zavarovanje za nezapo-
slene.

Za primer naj služita dva primera.
V letu 1930 je prejelo 45.494 neza-
poslenih oseb 3.408.584 Din podpore,
leta 1932 pa 168.190 oseb 10.486.637
Din pri borzih dela. Pri vsem tem
pa polovica nezaposlenih sploh ni do-
bilo podpor.

Da se razmere poslabšujejo, ka-
že tudi povprečna višina mezde. V
letu 1930 je znašala povprečna dnev-
na mezda 26.76 Din, leta 1932 pa
že samo 22.79 Din. Padec v dveh le-
tih znaša torej dnevno 4.07 Din, kar
mora na socialne razmere neglede
na naraščajočo nezaposlenost, silno
slabo vplivati.

Anketa delavskih zbornic, ki se
je vršila v Beogradu, je s svojimi
ugotovitvami pokazala jasno

resno sliko razmer.

Obrazložila in predočila je pa tudi
najnujnejše probleme ter s tem opo-
zorila oblasti, gospodarstvenike, zla-
sti pa delavstvo, kako je treba ravnati,
kaj ukreniti, če imamo resno
voljo, da preprečimo najhujše ter
prbrodimo gospodarsko in socialno
krizo, ki tako silno mori delavstvo,
nameščence in narod sploh.

Nemirna Španija

Za kompromisno vlado je sestavil Lerroux levičarsko

Mlada španska republika ne more
priti do mirnega razvoja. Reakcija je
po zadnjih volitvah bobnala o sijajni
zmagi, toda, če pogledamo številke,
dobimo takoj uverjenje, da je bila
španska volilna zmaga reakcije le
Pirhova zmaga, zakaj v novi zbor-
nici (cortes) imajo nerepublikanske
stranke samo 200 poslancev, dočim
jih šteje parlament 473.

V kompromisni vladi so klerikal-
ci vedno iznova zahtevali razne kon-
cesije. Lerrouxovi radikali so me-
nili, da se bodo v borbi med kleri-
kalc in levimi socialisti sami utr-
dili. Socialisti so očitali Lerrouxu
korupcionizem in to je povzročilo
nejevoljo v levem krilu radikalcev,
ki so kategorično odklanjali nadalj-
nje koncesije desnici. Lerroux je na-

to odstopil in je hotel obnoviti koa-
licijo z desnico, čemur se je pa uprl
tudi predsednik republike.

Katoliška desnica kuje iz te de-
misije kapital. Kljub vsemu temu je
moral Lerroux sestaviti novo vlado
iz republikanskih elementov.

Socialistična stranka izjavlja, da
se ne bo dala pogriati v defenzivo.
Predsednik stranke Largo Caballero
je izdal po strašnih dogodkih v Av-
striji proglas, da se mora stranka v
bodoče odločiti za čim revolucionar-
nejšo taktiko.

Pričakuje, da bo po vseh dogod-
kih proletarijat v Španiji enotno ko-
rakal v nadaljnjih borbah.

Delavstvo vendar nima ribje krvi

Reakcija triumfira

Meščansko in kapitalistično časo-
pisje poje veliko slavo kanclerju
Dollfussu in njegovemu svetovalcu
Mussoliniju, češ, da so socialni de-
mokrati pripravljali revolucijo, kar
kaže zidava velikih delavskih stano-
vanjskih hiš okoli Dunaja. To je ne-
umna demagogija. Dejstvo je nam-
reč le eno, to je, da je reakcija že
nad leto dni pripravljala, kdaj bo
ugoden trenutek, da oropa delavstvo
pridobljenih pozicij in pravic. Tudi v
Avstriji delavstvo ni bilo v državi
enakopravno z vsemi državljani.
Vsaj v tem ne, ker je posestni sloj
določal politiko in gospodarstvo še
vedno po svoji sebičnosti. Odloče-
valnega vpliva torej socialna demo-
kracija v Avstriji še ni imela ter je
bila

moralno opravičena, da se bo-
ri za enakopravnost delavstva
v državi.

Socialna demokracija je hotela to
doseči na podlagi veljavne ustave in
veljavnih zakonov. In morda bi bila
socialna demokracija v kratkem do-
segla politično večino, ki bi jo po
ustavi in zakonih legitimirala, da od-
loča o nadaljnji usodi Avstrije. Re-
akcija se je tega trenutka zbalala ter
začela bobnati proti marksistom in
revoluciji, ki že trka na vrata.

Avstrije. Ljudje pa, kakršni so,
so se ustrašili — revolucije, ki bi ne
pomenila nič drugega kakor socializa-
cijo Avstrije, v kateri bi imeli držav-
ljani enake pravice. To je bil strah
za buržoazijo, strah za avstrijski
klerus in plemstvo, strah za c. in kr.
generale. Zato so rajši prelomili
prisego na ustavo in zakone ter po-
rabili nasilstvo.

Na kateri strani je tukaj moralna
pravica? Po našem mnenju reakcija
ni bila opravičena rabiti sile, ker je
s tem imela namen, oškodovati one
sloje, ki imajo v državi mnogo manj
pravic kakor reakcija sama. Na-
sprotno pa bi bili moralno opraviče-
ni rabiti silo oni, ki so se borili za
enakopravnost državljanov. Ti bi bili
po zdravem razumu opravičeni bo-
riti se za svoje pravice z vsemi si-
lami, ker je govorila za njih borbo
ustava sama. Ni torej težko doumeti,
kje je tu moralna pravica.

Drzna izzivanja, sabotaža zako-
nodaje avstrijske reakcije bi bila
spadala pred državno sodišče, ne pa,
da se sedaj ti elementi norčujejo iz
svoje prisega in delavstva.

In končno, kar je moralno za ene-
ga, je nedvomno moralno tudi za
drugega.

T. G. Masaryk

predsednik Češkoslovaške republike, je doživel v sredo, dne 7. marca, 84. letnico svojega rojstva. Cela Češkoslovaška, zlasti tudi njen nemški del, slavi odkrito pomembne dneve svojega prezidenta. Tudi socialno-demokratska stranka prireja v teh dneh po celi državi razne proslave s predavanji o zaslugah prezidenta Masaryka za osvoboditev češkoslovaškega naroda, zlasti pa za demokratično in socialno ureditev Češkoslovaške republike. Prezident Masaryk je sin delavca, svojo življenjsko pot za lasten kruh je začel kot kovaški vajenec in šele nato je prišel v šole, kjer se je izučil za vseučiliškega profesorja. Kot tak se je do izbruhaja vojne leto za letom boril za pravice najširših slojev doma na Češkem, na Dunaju proti zatiranju slovanskih narodov in je že takrat odlično posegel tudi v osvobodilne boje Jugoslovanov, zlasti v znanih veleizdajniškem procesu proti srbohrvatskim politikom v Zagrebu. Izredno ostre boje je imel predsednik Masaryk z domačim klerikalizmom in laži-rodoljubi.

Zgodaj je profesor Masaryk razumeval težnje delavstva, njegovo borbo za splošno, enako in tajno volilno pravico, za socialno osvoboditev in je o priliki sprevodov proslave prvega majnika v Pragi stopal v vrstah socialističnega delavstva. Masaryk je bil tudi med ustanovitelji socialnodemokratskega dnevnika in socialistične osrednje ljudsko-prosvetne ustanove »Akademije«. Socialnodemokratski prvak s. dr. Fran Soukup, predsednik senata v Pragi, je z ozirom na to ozko sodelovanje Masaryka s češkim socialističnim delavstvom napisal veliko knjigo: »T. G. Masaryk kot politični bori-telj, socialni reformator in prezident države.« Knjiga ima okrog 400 strani in je izšla že v tretji izdaji.

Tudi zadnje čase je ostal Masaryk dosleden svojemu socialnemu in demokratičnemu prepričanju ter se je ponovno izrazil o raznih slavnostnih prilikah in napram najodličnejšim inozemskim novinarjem, publicistom, pisateljem in državnikom proti uvajanju diktatur, proti fašizmu in trdno veruje v končno zmago demokracije. V tem smislu vodi prezident Masaryk zunanjo politiko s svojim najožjim sodelavcem in somišljenikom, zunanjim ministrom dr. Benešem in notranjo politiko republike s konstruktivnimi, poštenimi češkimi političnimi voditelji in strankami. Zato vztrajajo v vladi že dolga leta tudi češko-slovaški in nemški socialni demokrati.

Naravno, da se tudi naše delavstvo s simpatijami in radostjo spominja tega socialno čutečega in vseskozi demokratičnega vladarja, velikega prijatelja delavstva, socialistov in zlasti tudi Jugoslovanov.

Iz dežele avstro-fašizma

Ss. Breitner in Glöckl še vedno v policijskem zaporu

V dunajskih policijskih zaporih je še vedno nad 300 socialnodemokratskih funkcionarjev. Policija jih je nekaj izpustila iz zaporov, a so vedno pod policijskim nadzorstvom. Občinski svetovalci Breitner, Glöckl in Emmerling so še vedno v zaporu ter več odvetnikov, ki so se uveljavljali v socialnodemokratski stranki.

Drugod v Avstriji niso boljše razmere.

Protifašistične akcije v Italiji se pojavljajo zdaj tu zdaj tam, kar pričajo številni procesi pred sodiščem za zaščito države. Ravno te dni so se vršili taki procesi proti fašističnim nasprotnikom v Milanu, Genovi in Emiliji. Torej kljub 12 letnemu vladanju fašizma Italija še vedno ni totalizirana.

Izmotavanje iz slepe ulice

»Ostanite mirni, gg. sodrugi!«, reče »Slovenec« in veliki pognati. (Prosto po Martinu Krpanu.)

22. februarja 1934.

Lepa reč; zdaj vemo mi in vsi drugi, da se je tragedija v Avstriji izvršila samo zato, da bi mogli sodrugi v Jugoslaviji opazovati, kako bo »Slovenec« registriral te dogodke. In, glejte, ker jih ni tako, kakor so sodrugi v svojem slepem sovraštvo pričakovali, niso naši marksisti naperili svojih zmagami in junaštvom ovenčano sulico proti rušilec avstro-marksizma, ampak proti — čujte in strmite — »Slovencu«!!

Prav čedno se »Slovenec« izmotava iz slepe ulice,

v katero je začel po prezgodnjem obvestilu svojih bravcev o potlačnem upor marksistov. Zdaj, ko je pa ta boj ustavovnih res odločen s porazom prvih, »Slovencu« ni več važen način, kako je bil potlačen upor — čeprav celotno evropsko javno mnenje ravno načina potlačitve ne odobrava, temveč — najbrže njegovo lastno izkustvo, da je vsak zmagovalec nekoliko objesten in da bi marksisti v primeru njihove zmage sigurno obešali. Na podlagi mehanic, špancev in boljševikov nam je dokazal, da smo hinavci mi in da bi obešali mi in je samo izid avstrijskih dogodkov kriv, če bingljajo danes marksisti namesto politikov z močno primesjo. (Slednje samo za en vzgled »Slovenčevih« citatov, ki jih tako obupno pogreša!)

Z naglico kretnje izvežbanega reporterskega akrobata je vjel žogo, ki jo je vrgel v svet Dollfuss.

Žogo, da je Bauer itak napovedal diktaturo proletariata za slučaj zmage marksistov. Pristaviti je seveda treba, da je bilo to baže leta 1926!

Ni kazno, da bi sledili »Slovencu«, kamor bi se on hotel rešiti, da se izmotava iz klešč njegovih lastnih poročil. »Delavska Politika« verjetno tudi nima sredstev, da bi ponatisnila »Slovenčev« drobni, mastni in najmastnejši tisk, po zaporednem naštevanju. Tudi ne bi bilo primerno opaziti, da je ta odlični, dosledno krščanski list na prvi strani z zadoščenjem registriral

»konec sežiganja mrličev«

in par dni prej slovesno izjavil, da z »Delavsko Politiko« ne polemizira in da je to storil le izjemoma, ker je D. P. povabila svoje bravce, naj »Slovenca« shranijo. Komaj 48 ur nato že spet — polemizira, pa kako!

Vsakomur, ki je zasledoval avstrijske dogodke v zadnjem letu in v teh krvavih dnevih ter »Slovenčev« stališče na njegova poročila, bo prav gotovo jasno, da je hvalisal zdaj tega, zdaj onega vidnega človeka predvsem s stališča,

koliko krščanstva ta človek izkazuje.

In čim bolj je dotični človek javno nastopal v religioznih vlogah, tem mastnejši je bil »Slovenčev« tisk. Ni treba posegati preveč daleč v preteklost, pa bi se našel »Slovenčev« uvodnik, nazvan »Centrum docet«. Ali si ga upa »Slovenec« še danes objaviti doslovno? Ni treba posebej povdariti in opozarjati na igravo pisanje tega dosledneža o stališču cerkvenih krogov v Nemčiji napram sterilizaciji danes, včeraj ali jutri; v teh predmetih je bil »Slovenec« notorično kratkočasen. Posebno tista je bila dobra, ko je sporočil sklep cerkvene oblasti, da prijava sterilizacijske potrebe še ni — sodelovanje pri sterilizaciji!

Po teh migljajih nam bo razumljivo,

da je »Slovenec« izrazilo nervozen spričo naših kritik že radi svoje mentalne (miselne) sorodnosti z onimi, po katerih smo pozabili pasti zato, da smo lahko padli po »Slovencu«, če smo ga prav razumeli.

Ugotovili smo, da so politiki, ki so povdarjali svoje krščanstvo in v korist katerih je tudi »Slovenec« dopovedoval bravcem njihov krščanski nprav in krščanske cilje, politiki s sočnim njegovim pristavkom, da

so moške z močnejšimi primesjo, spravili v sklad s svojo vestjo odredbo,

da se prinese pod vešala težko ranjen obsojenec.

težko ranjen, ne samo obsojenec, ...

Ugotovili smo na podstavi takih dejstev, da smo po njih spoznali, da v teh ljudeh in v onih, ki jih hvalisajo, pač ne more biti — krščanstva proletarja iz Judeje. Tega pravega krščanstva D. P. še nikdar ni napadala, vedno pa je in še bo liste,

ki krščanstvo politično izrabljajo,

pa naj bodo kjerkoli in kdorkoli. »Slovenec« sprejema z ljubko prijaznostjo nase nalogo, da nam dopoveduje, kako postopa zmagovalec s premagancem, najsi bo to desničar ali levičar. V tem pogledu nas je »Slovenec« zopet enkrat streljal: saj je po njegovem pisanju tudi pri takozvanih krščanskih ljudeh samo po sebi umevno,

ako po zmagi obešajo, ker so pač — zmagali;

in mi tega priznanja vsekakor nismo pričakovali. Slično je bilo še nedavno samo po sebi umevno, ako so ljudje kupčevali s sužnji. Navedeno priznanje »Slovenca« je najlepše zadoščenje »Delavski Politiki«, čeprav se »Slovenec« morda tega še ne zaveda. Priznava pa še mi od svoje strani, da bi nas »Slovenec« še bolj kratkočasil, ako bi bil tudi to priznanje nastil — mastno.

S posebno jezo pa »Slovenec« razpihuje nekaj ironije vredni patriotizem stališča »Delavske Politike« k avstrijskim dogodkom. In ta jeza je zagonetna tembolj, ker piše še na prvi strani iste izdaje prav razločno o tem,

kako je z zmago močne primesi nad marksisti ogrožena mirovna težnja srednje in jugovzhodne Evrope.

Mar naj ta jeza znači, da ne sme delavstvo simpatizirati z onimi, ki bi verjetno utrdili mir v Evropi, ako bi imeli vsaj toliko vpliva, kolikor bi jim ga šlo po — ustavi? V tem oziru je »Slovenčeva« polemika z nami preveč slična njegovemu mastnemu tisku iz leta 1914.

Zavedamo se, da smo zoper dialektični »idealizem« teh ljudi pravzaprav brez orožja, ker razpolagamo samo z naravnimi viri našega razuma in ne moremo po potrebah razpolagati z nadnaravnimi pripomočki. Hoteli pa smo pribiti,

da to pot »Slovencu« ni uspelo,

zanesti v resnični predmet različnega gledanja zmedo. Zato naj »Slovenec« svoj voziček doslednosti kar požene.

Proti avstrijskim Čehom

Obe češki socialistični stranki razpušteni.

»Pravo Lidu« od nedelje poroča, da je Dollfussova vlada v Avstriji razpustila poleg češke socialnodemokratske stranke tudi češkoslovaško narodno socialistično stranko, ki je bila ustanovljena v Avstriji po vzoru češke (Klofačeve) demokratske socialistične stranke v Pragi. List je mnenja, da bo avstrijska vlada izrabila sedaj v času omejene zakonitosti tudi za preganjanje češkoslovaške manjšine v Avstriji.

Duh demokracije pa ni zlomljen.

K celotnim razmeram v Avstriji pa poroča isti list, da moralni duh začasno potlačene demokracije in socialističnega delavstva nikakor ni zlomljen. Poprej se kažejo znaki stalno hujšega položaja

Vlada hoče prevesti socialno-demokratske strokovne organizacije v okvir krščanske socialnega strokovnega pokreta. Poskus pa lahko postane usoden onim, ki domnevajo, da bi mogli imeti od tega koristi.

Uspehi složnega nastopa papirničarjev

Vevški papirničarji zopet na pozorišču

Pred kratkim smo poročali o akciji papirniških delavcev v Vevčah za izboljšanje njihovega položaja. Pod prettno delavstva, da stopi v protestno stavko, je predstavništvo podjetja pristopilo k pogajanjem, ki so se vršila v navzočnosti inspektorja dela ing. Borage.

Končala so pogajanja z uspehom za delavstvo,

pri čemer je treba pibiti enoten in energičen nastop vseh papirničarjev, ki so se pokazali sposobni braniti svoje ogrožene pravice do skrajnih mej.

Ponovni sestanek delavstva, ki se je vršil dne 4. marca, je to nedvomno tudi potrdil. Delavci so v gruči prihajali že pred napovedano uro, tako da je bila velika dvorana Anžurjeve gostilne v Vevčah nabito polna že pred določeno uro, kljub temu, da se ni za sestanek napravilo nobene reklame.

Delavstvo je sledilo pazno vsem izvajanjem od začetka do konca. Referati glavnega zaupnika o poteku pogajanj in vseh ostalih, ki so izražali razne druge potrebe, so bili z odobravanjem vzeti na znanje.

Govorniki, ki so bili sami delavci, so točno orisali položaj, v katerem žive danes delavci, ki jih tare kapitalistična kriza, ki pa jo kapitalisti, če le morejo, prevajajo na delavstvo. Res je, da delavcem v papirnici niso bile reducirane plače, ob kar se vedno obregajo predstavniški podjetja, a vednar je delavstvo prizadeto v veliki meri. Vzel se jim je akord in uvedli so se novi moderni stroji, ki zahtevajo od delavcev mnogo večjo storitev, tako da je z manj zaposlenimi in omejitvijo obratovanja dosežena ista produkcija kot prej, dočim je delavstvo pri krajšano za eno tretjino zaslužka. Medtem pa je bil povišan dohodek gotovine vtilnim osebam, ki so bile že prej sijajno plačane in ki seveda krize ne smejo občutiti.

Delavstvo, ki danes po par letih mrtvila dviga glavo, vidi, da krize ne občuti vsakdo in da ni taka, kakor mu jo slikajo razni meščanski ideologi in njihovi mešetariji. Vidijo, da je to kriza sistema, ki jo je zakrivil kapitalistični pohlep po profitu na konto izmučenega in sestradanega delavstva. Zato se je delavstvo strnilo, da enotno brani in pribori svoje okrnjene pravice. Kajti, le enoten je proletarijat zmogel boriti se in žeti uspehe svojega dela. Stati pa mora budno na straži proti vedno napadajočemu kapitalizmu, ki ne zamudi nobene prilike, da okrne pravice delavcev. Zato naj živi enotnost zavednega delavstva!

Doma in po svetu

Narodna skupščina je poslala predsedniku češkoslovaške republike Masaryku k rojstnemu dnevu brzoglavni pozdrav. Enaki pozdravi so mu došli iz vseh civiliziranih držav.

Občni zbor Narodne banke. Dne 4. t. m. se je vršil v Beogradu občni zbor Narodne banke. Banka bo praznovala letos petdesetletnico obstoja. Tudi Narodna banka ima težkoče s krediti nezanesljivim firmam in ima banka mnogo dvomljivih terjatev. Pri zavodu je vplačane 180 milijonov glavnic, toda v zadnjih dveh letih je zavod izgubil celih 108 milijonov dinarjev. Zaraditega je bila kritika delovanja uprave precej ostra.

Hrvaški producenti mleka, ki prodajajo mleko v Zagreb, so podvzeli korake, da se izločijo prekupčevalci mleka. Kmetje so dobivali za liter mleka 25 do 50 par, a v mestu so ga morali konzumenti plačevati po 2 do

Tone Maček:

Slučaj Kumberger

»Se ne izplača. Bi stalo tudi preveč truda. Eden se nahaja na D-polju, eden pa na osmi etaži, a preden bi ga privlekli tu sem, se bo že samo razkadilo. Tisti vrag je pa tudi težak in neroden, ga dva moža komaj neseta, pa še skozi takele luknje.«

»Pa da ne skrbé za boljši prepili?«

»Kaj hočeš, to bi stalo. Ko bi vsaj spuščalni šaht bil prazen. Skozi njega bi hitro ta smrad potegnilo. Pa se mi zdi, da je do vrha poln. Tudi pri tem ni nekaj v redu.«

»Kaj pa naj delamo dotlej?«

»Kar hočete. Jaz grem gori na prvo etažo, pa se bom zleknil po deskah. Tudi za vaju bo to najbolje. Les imamo ves pripravljen, drugega pa nimamo kaj početi. To se pravi, bi že bilo: tale rov je itak že ves stisnjen in polomljen in bi ga bilo treba nanovo podkrepiti in ta zveržen tir preložiti, če bi nam uprava hotela za to kaj plačati. Zastonj pa ne bomo garali.«

Stari Kurent je jezno pljunil, se oprijel

51

lestve in zginil skozi luknjo navzgor v prvo etažo, kjer danes niso streljali in je bil zrak znosnejši. Tudi Janez in France sta mu sledila.

Kurent se je oddahnil in se usedel na kup okrajkov, ki so bili zloženi ob steni. Iz suknjiča, ki ga je vzel s seboj, je potegnil steklenico črne kave in kos rženega kruha in je pričel jesti.

»Bolje, da pospravim sam, kakor pa da bi mi podgane snedle.«

»Ali so podgane tukaj?« se je začudil France.

»In ti še tega ne veš? Fant, potem pa malo paziš na svojo okolico, če jih še nisi videl.«

»Zadnjič sem imel s seboj košček sira,« je pripovedoval Janez. »S kruhom vred sem imel zavezanega v rdečem robcu in sem to malo culico obesil v rovu na žebelj. Ko pa sem šel, da ga pojem, sem našel na žebelju samo še ostanke skleščene rute, ki so mi jo podgane zgriske. Na tleh je bilo še košček oglodane kruhove skorje, o siru pa nikjer več sledu.«

»Da,« je pripomnil Kurent, »ko smo nekoč doli na A polju obnavljali opaž v izsikalnem šahtu, smo se morali resno braniti pred to golaznijo, ki je imela svoja gnezda za starimi ostanke opaža, ki smo ga morali odstraniti. Stare podgane, velike ko mlade mačke, so kar pihale in se

zaganjale v nas, če smo jim porušili gnezda, tako da smo se jih morali vedno otepati.«

»Pa bi ugriznila?«

»Še vprašajš? Tu poglej na moji roki tole malo brazgotino. Tu se mi je nekoč podgana zagrizla v meso, ko sem jo spodil v neki kot in sem jo hotel prijeti za vrat. Ni prej izpustila, da sem jo zadavil.«

»Pa vas je dolgo bolelo?«

»Ranica se mi je tedaj hitro zacelila. Rado se pa zgodi, da nastopi zastrupljenje krvi in to postane lahko nevarno.«

»Pa jih ni mogoče pokončati?«

»Šlo bi že, na primer, če bi ves rudnik naenkrat deratizirali, napolnili s kakim strupenim plinom, ki bi jih pokončal. Ali to bi stalo denar in v tem slučaju bi morali rudnik tudi za več dni zapreti, dokler bi se plin iz njega ne izkadal. To pa bi za upravo pomenilo seveda veliko izgubo in zato se ona za to ne bo nikdar odločila. Na drug način bi se jih dalo pokončati, če bi se jim na več krajih naenkrat nastavilo kakih zastrupljenih jedi. Ampak proti temu pa nastajajo pomisleki radi higijene in nevarnosti za človeška življenja.

(Dalie prihodnjik.)

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

3 Din za liter. Zato so kmetje vpri-zorili mlečni štrajk in je nekaj dni ostal Zagreb brez mleka. Sedaj je banska uprava posegla v spor in maksimirala cene mleku. Producent dobi mleko plačano po 1 dinar za liter. Ustanovile se bodo mlekarke za druge, ki bodo posredovale prodajo mleka, da se izločijo številni preku-pčevalci, ki so doslej z mlekom ravnali zelo nehigijensko. Podobno gibanje je v teku tudi v Ljubljani in v Mariboru.

Kadar gre za denar, se Prve dni po zmagi režima na Dunaju se je poročalo, da je Dollfussova vlada ukazala zapreti vse avstrijske krematorij in da ne bo dovoljevala nobenih vpepeljevanj več. Sedaj pa razglasa novi dunajski upravnik, vladni komisar Schmitz, da se bodo kljub negativnemu stališču cerkve vpepeljevanja še nadalje dopuščala, vendar le proti gotovemu plačilu. Dolej so bili vsi revni delavci člani delavskega društva za vpepeljevanje mrličev, »Ogenj«, ki je za nizko mesečno članarino preskrbelo vpepelitev svojih umrlih članov. To društvo je sedaj seveda prepovedano, da bi se ideja vpepeljevanja ne mogla širiti med širokimi plastmi ljudstva.

Brezplačna učila dunajskim otrokom se ukinejo. Vladni komisar za dunajsko občino, Schmitz, je razglasil, da se izdajanja brezplačnih učnih predmetov, kakor knjig, zvezkov, pisal in tudi kosil, kakor so bila pod socialistično upravo v navadi, na dunajskih šolah ukinejo. V bodoče se bodo dala brezplačna učila samo v posameznih slučajih najbolj revnim in po zanesljivih inštancah priporočanim otrokom.

Avstrijski kancler dr. Dollfuss potuje v Rim v četrtek v gospodarskih zadevah. V avstrijskih krogih zanikajo, da bi se pripravljala carinska unija med Avstrijo in Ogrsko.

Italijanski parobrod »Sant Antonio« je potonil v Črnem morju v bližini Konstance. Silen vihar ga je tresel ob skale, kjer se je prelomil na dva dela. Iz enega dela so se mornarji z velikimi napori in žrtvami rešili v čolnu, medtem ko je v drugem delu prelomljena ladja ostalo 21 mornarjev brez hrane.

Petdnevni delovni teden v Rusiji. Ruska sovjetska vlada je odredila, da se zaradi naraščajoče industrijske krize uvede petdnevni delovni teden.

Na zamrznjenem Kaspiškem morju se je približno 80 ruskih ribičev, opremljenih z vsem potrebnim orodjem in hrano odpravilo po ledu daleč ven na morje, kjer so na go-tovih mestih izsekali led in iz morja zajemali bogati ribji plen. Za prevažanje rib na suho so imeli seboj tudi več sani in konj. Nenadoma pa je nastalo južno vreme in ledena plošča, na kateri so taborili, se je od-trgala od ostale ledene mase. Pretela jim je velika opasnost, da se utope. Ko ni bilo več njihovih pošilk na kopno, je postalo prebivalstvo vznemirjeno. Več letal je bilo poslanih, da jih poiščejo in skušajo pomagati. Ponesrečence je struila več dni gonila po morju, vendar so srečno pristali po daljšem času ob obrežju. Ledeni plošči, na kateri so se nahajali, je pa tekomi tega časa postala že čisto majhna in so se nazadnje morali že vsi tiščati na enem kupu.

Tudi ob Beringovem zalivu se je zgodilo nekaj podobnega. Ruski ledolomilec »Celluskin«, ki je raziskaval Arktido, je bil poškodovan od ledenih mas in se je potopil. Posadki se je še prej posrečilo rešiti se na led, kamor so spravili tudi vso opremo in živila in tudi radio-oddajni aparat. Sedaj čakajo na ledu rešitve. Led baje že nevarno poka. Sovjetska letala pa radi goste megle še ne morejo do njih. Podvzeta je ob-sežna akcija, da se brodomorce z ledu reši.

PRAVA KATHREINER KNEIPPOVA sladna kava se ne prodaja odprta, temveč samo v zavitkih s sliko in podpisom župnika; Seb. Kneipp-a!

Ljubljana

Občni zbor podružnice »Priatelja pri-rode« v Ljubljani se bo vršil v petek, dne 23. marca 1934 ob pol 8. uri zvečer v mali dvorani Delavske zbornice, vhod iz Čopove ul. (bivši prostori Borze dela), z naslednjim dnevnim redom: 1. Otvoritev občnega zbora. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in nad-zorstva. 3. Izprememba pravil. 4. Volitev novega odbora in nadzorstva. 5. Slučajno-sti. — Vse člane pozivamo, da se udeležijo občnega zbora. — Odbor.

Maribor

Krajevni medstrokovni odbor v Mariboru

sklicuje za nedeljo, dne 11. marca t. l., ob 9. uri dopoldne svoj

redni letni občni zbor

ki se bo vršil v dvorani Delavske zbornice z običajnim dnevnim redom.

Dolžnost vseh zaupnikov svobodnih strokovnih organizacij je, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Pritožbe delavcev proti nekaterim zdrav-nikom OUZD v Mariboru se vedno bolj množijo. Zaenkrat omenimo samo to, da se bo morala uprava pričeti bolj intenzivno baviti s tem, da bodo delavci, ki plačujejo prispevke Okrožnemu uradu radi tega, da se jim nudi v slučaju bolezni zdrav-niška preiskava in pomoč, iste tudi deležni. Da navedemo samo en slučaj, ki je drasti-čen za postopanje nekaterih (pripominjamo izrecno samo nekaterih) zdravnikov. Ne gre, da se v teku petih minut odpravi kar po šest bolnikov. Ako je to v korist ustanove same, prepuščamo, da o tem predvsem raz-mišlja ravnateljstvo OUZD. Daleč smo od tega, da bi hoteli napadati ustanovo, tudi nimamo namena, da bi branili one, ki ho-čejo izkoristiti OUZD, brezpogojno pa bo-mo vztrajali na stališču, da bodo delavci prišli do pravic, ki jim po zakonu pritičejo. Želimo, da se oni, ki odločajo v upravi OUZD, pravočasno zganajo in odpravijo ne-dostatke, ker bomo sicer primorani zavzeti v tem vprašanju povsem drugo stališče.

Cemu smo tlakovali ceste? Vendar ne zato, da bi se nadalje gazili po njih blato. Če imamo blato po cestah, ki niso tlakova-ne, je to razumljivo in do neke mere oprost-ljivo, če pa moramo do gležnjev gaziti v blatu po cestah, ki so bile šele pred nedav-nim tlakovanjem, je pa to vendar več ko ne-marnost. Sodna ulica je bila med Aleksan-drovo cesto in Marijino ulico lansko leto tako na debelo posuta z blatnim peskom, da bi trajalo še par let, preden bi se strošil. Spranje v tlaku so že davno zaposute, pa je še vedno za več prstov na debelo blata po tlaku. Ali ga res ni mogoče postrgati? In pa vreči par lopat suhega peska po hod-nikih v Tattenbachovi ulici, na Meljski ces-ti ob Vlahovičevem dvorišču in še pone-kod, bi menda še ne spravilo mestne ob-čine na kant?

Zastopstva mestnih avtobusnih podje-tij iz Maribora, Celja, Zagreba in Novega Sada nameravajo ustanoviti posebno zvezo mestnih avtobusnih podjetij, vendar namera-vajo še nadalje ostati v zvezi avtobusnih podjetnikov. Na ta korak so bila prisiljena, da bi se mogla uspešneje boriti proti viso-kim davčinam, ki ogrožajo obstoj mestnih avtobusnih podjetij. Podvzeti so potrebni koraki, da bi se doseglo znižanje državnih in banovinskih davkov, ki vsebujejo poleg

raznih drugih dajatev tudi 25 odstotni davek na avtomobilski promet.

Preskrba mariborskega prebivalstva z mlekom je bila predmet razpravljanja na posebnem zborovanju v nedeljo v krčevin-ski šoli, ki so se ga udeležili zastopniki okoliških občin in mestni podžupan Golouh. Prekupčevalci plačujejo kmetom mleko po 40 in 50 par, v mestu ga pa prodajajo po 2 dinarja in še višje. Poleg tega je pa mle-ko sklobudrano in nehigijensko spravljeno. Sklenilo se je ustanoviti kmečko mlekarso zadrugo, ki naj dostavlja mestu res dobro in čisto mleko po zmernih cenah, brez pre-kupčevalcev.

I. delavsko kolesarsko društvo sklicuje za sredo, dne 14. marca, svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil v društvenem lo-kalu.

Prihodnja seja mestnega občnega sveta se bo vršila v četrtek, dne 15. marca, ob 18. uri.

»Svoboda«, podružnica Maribor. V sre-do, dne 14. marca 1934, ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice, Sodna ul. 9/II., diskusij-ski večer pod vodstvom s. prof. Tepljaja o »moralni in etiki«. Vabljeni vsi.

Koncert v prid pomožni akciji. Pevski zbor Počitniške zveze priredi 14. marca t. l. ob 20. uri v veliki unijski dvorani koncert v prid pomožni akciji za siromašne sloje mesta Maribora. Z ozirom na dobrodelni na-men prireditve, priporočamo, da se je ma-riborsko občinstvo udeleži v čim večjem številu.

Prispevek hišnih posestnikov za pomož-no akcijo. Na poziv Društva hišnih posest-nikov v Mariboru, je bilo dosedaj od pred-pisanih Din 67.990.— vplačane za pri mestni blagajni za pomožno akcijo za siromašne sloje mesta Maribora Din 20.400.—. Mestno načelstvo apelira tudi na ostale hišne po-sestnike, ki prispevka še niso nakazali, da z nanje odpadajočim prispevkom podpro po-možno akcijo, ker je potreba baš sedaj naj-večja. — Tako je zadeva s prostovoljnimi prispevki (op. ur.).

Radi hudobnih jezikov je šla v smrt 16letna, v Pobrežju v Gozdni ulici stan-ujoča delavka Eliza Gupfleitner, ki je izpila večjo količino octove kisline in je nato v bolnici umrla. V njenem žepu so našli li-stek, na katerem je bilo zapisano, da so jo pogladi v smrt hudobni jeziki.

Mariborsko gledališče. Repertoar: Pe-tek, 9. marca ob 15. uri: »Deseti brat«. Di-jaška predstava ob 90 letnici Jurčičevega rojstva. Cene od Din 10.— navzdol. — So-bota, 10. marca ob 20. uri: »Vijolica z Mont-martra«. Gostovanje Erike Družovičeve. Red B. — Nedelja, 11. marca ob 15. uri: »Pastirček Peter in kralj Briljantin«. Otr-ška predstava pri najnižjih cenah. (Sedeži po Din 10, 8, 6, 4; stojišča po Din 3 in 2.) Ob 20. uri: »Vijolica z Montmartra«. Go-stovanje Erike Družovičeve. Red C.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Trbovlje

Zopet blamaža »narodnih«. Pri nas ob-stoja »Društvo za varstvo otrok in mladinsko skrb«. Dne 4. marca se je vršil občni zbor tega društva. K društvu obvezno pri-speva med drugim tudi delavstvo z Din 0.50 mesečno. Pri točki o volitvah odbora so marksisti postavili predlog, da se naj stari odbor izpopolni s tremi odborniki, ki so v poslovnih dobi bili upokojeni, oziroma so preminuli. Dosedaj je bil odbor sestavljen iz vseh grupacij in bi tudi naprej ostal, če bi ne glasovali »narodni« proti. Ker so za-htevali »narodni«, da se naj vršijo nove vo-litve in celo z listiki, se jim je s strani predsedstva ugodilo vzlic temu, da je bila večina za to, da se odbor samo izpopolni. Na ta način so »narodni« izzvali marksistič-no delavstvo, da je tudi ono moralo vložiti listo. Pri šestju oddanih glasov se je izka-zalo, da so »narodni« popolnoma pogoreli. Marksistična lista je prejela 12 glasov več kakor »narodna«. Da bi prikrili blamažo, ki so si jo nakopali na glavo, so takoj po vo-litvah moledovali, naj bi ostal prvi pred-log v veljavi, proti kateremu so poprej glasovali. Da je blamaža »narodnih« popol-na, je tudi dejstvo, da se za potek občnega zbora, poročil o delovanju društva in o bo-dočih nalogah društva sploh niso zanimali, pač pa so hoteli »narodno« naskočiti dru-štvo, pri čemur so si polomili čeljusti in si povečali število blamaž.

Prireditve »Svobode«. V nedeljo, dne 11. marca ob pol 4. uri popoldne bo priredil tukajšnji dramski odsek »Svobode« gleda-liško igro »Sin«. Sodeluje delavski orkester. Igra se vrši v dvorani Delavskega doma.

Občni zbori. Protituberkulozna liga bo imela svoj redni letni občni zbor dne 12. marca ob 4. uri popoldne v dvorani Delav-skega doma. Občni zbor bo zanimiv in se delavstvo vabi k obilni udeležbi. — Zadruga »Počitniški dom« ima svoj redni letni občni zbor dne 25. marca t. l. v prostorih Delav-skega doma ob 3. uri popoldne z običajnim dnevnim redom.

Zagorje ob Savi

Strašno jih boli... Nepričakovan po-raz, ki so ga doživeli »nacionalisti« pri zad-njih volitvah zaupnikov v II. skupino med rudarji, jih je tako zmešal, da se zaletavajo s svojimi pritožbami zoper volitve na vse strani, kakor večje okrog vroče žarnice. Posrečilo se jim je, da so dosegli razve-ljavljenje volitev v Zagorju in Libolah. V Zagorju baje zato, ker niso bile glasovnice žigosane in v Libolah pa zato, ker baje niso imeli gotovi kandidati na listi ZRJ pravico do izvolitve. Nič zato! Mi se ponovnih vo-

»Ronny«, krasna filmska opereta po Kalmanovi glasbi s Kato Nagy in Vilijem Fritschem v glavnih vlogah bo igrana v so-boto in nedeljo ob 8. uri zv. (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) v zvočnem Kinu Radio na Jesenicah, nasproti tovarni. Dodatka Foxov zvočni tednik in običajni domači film.

Ptuj

Kaj pravite k temu. V četrtek, dne 1. III. 1934, se je vršila občinska javna seja, h ka-teri si dovoljujemo nekaj pripomb. Če gle-daš in poslušaj naše gosp. občinske svet-nike, boš opazil prav čudne temperamente. Tako se je namreč med drugim debatiralo tudi o tem, ali se podeli tukajšnjemu brez-poselnemu delavcu A. Pfeiferju koncesija za izvrševanje obrti »nosača« ali ne. Ime-novani delavec je rodom iz Ptuja, pristojen v Ptuj, torej jugoslovanski državljan, ima družino s tremi nepreskrbljenimi otročki, a kljub temu so bili nekateri gospodje, ki so ugovarjali podelitvi koncesije, in to celo brez utemeljenih razlogov. Seveda ne sme-mo pozabiti, da se baš ti gospodje štejejo za največje in najboljše rodoljube. Torej taka nekako bi bila po mnenju teh gos-podov rodoljubarska ljubezen do bližnjega. Nadalje smo na seji izvedeli tudi o kras-nem načrtnem gospodarstvu. Imeli so sicer lepo namembno panogo v gospodarstvu pri avtobusnem podjetju. Pri tem podjetju be-ležijo gospodje nič več in nič manj kot četr-t milijona dinarjev deficita. Sedaj si ta-rejo glave, kako priti iz te zagate in kako in kdaj je sploh mogla nastati ta prelepa ali vendar v tem slučaju neprijetna številka. Če je treba najti sredstvo za kritje defi-cita, ga imajo takoj. ~~...~~

Drugo je, če drvi eno ali drugo podjetje v deficit. V takem slučaju je stvar malo bolj nerodna. Sicer pa, četr-t milijona dinarjev. Kdo bi si razbijal glavo, davkoplačevalci?

Krepko na pot izobrazbe. Preteklo zimo naša »Svoboda« ni mogla delovati. Ko je bila sedaj zopet omogočena obnovitev dela, je šele delavstvo Ptuja pokazalo, kako po-trebno in željno je izobrazbe. V četrtek zvečer je bilo drugo predavanje s. dr. Reis-mana o socialni zaščiti delavstva še bolj obiskano kot prejšnji teden. Posebno razve-seljivo je bilo, da je prišlo še več sodržič. Delavstvo je slišalo to pot celo vrsto svojih zakonitih pravic, ki jih doslej ni vedelo in zato tudi ne uveljavljalo. Predavanje je otvoril pevski zbor »Svobode«, katerega so tudi sklenili okrepiti. Uvodno besedo pa je podal s. Gabriel, a po predavanju so se oglasili tudi drugi sodržgi, ki so naglašali potrebo še intenzivnejšega našega dela v »Svobodi« in strokovni organizaciji. Koncem je bilo razprodano lepo število »Delavskih Politika«. Prihodnji četrtek bo predaval s. Segula o »Zgodovini delavskega gibanja«, nato pa sledi zopet predavanje s. dr. Reis-mana o socialnih zakonih. Naše delavstvo je torej stopilo zopet krepko na pot kulture. Žal, da ne najde podpore pri mestni občini, ki še ni ničesar darovala za naše kulturno društvo.

Črna pri Prevaljah

Podružnica »Svobode« bo priredila v ne-deljo, dne 11. marca t. l., ob 2. uri popoldne v dvorani gostilne Knez v Črni skioptično predavanje o **Novem Dunaju**. Predavatelj pride iz Ljubljane. Predavanje bo z ozirom na zadnje dogodke na Dunaju prav zanimi-vo, zato naj nikdo ne izostane. Vstopnina prosta. Pridite vsi!

Mednarodna konfe-renca dela 1934

Prvotno je mednarodni urad dela sklical 18. mednarodno konferenco dela na dan 11. maja t. l. Kakor pa javljajo iz Ženeve, se bo vršila konfe-rencia šele 4. junija t. l. in nasled-nje dni. Urad je o tem obvestil med-narodne strokovne organizacije in vlade.

Po avstrijski borbi za svobodo?

Kdo je vse za Dollfussa? Ena izmed zadnjih številk »Neue Freie Presse« poroča, da je celotna zveza avstrijskih trgovcev korporativno pristopila k Dollfussovi patriot-ski fronti. Kaj, ali ni vse to nad vse značil-no? Morda so trgovci to napravili zaradi te-ga, ker so avstrijski delavski konzumenti izgubili svojo zaščitnico socialno demokra-cijo, ker so njih zadruge zdaj oslabilene in sploh zato, ker je njih glavni konzument de-lavstvo — premagano?

Julius Meiml A. G. daruje za preostale Dollfussove vojake in Dollfussove zandarje. V znanem hujšaškem listu proti delavske-mu gibanju, v »Neues Wiener Journal«, z dne 18. februarja t. l. čitamo, da je med ka-pitalističnimi tvrdkami, ki so darovale več-ja darila za preostale po padlih Heimwehrov-cih, vojakih in Zandarjih, tudi tvrdka Julius Meiml A. G. Dali so: Julius Meiml, dejniška družba 5000 šil., gospod generalni konzul Julius Meiml 3000 šil., gospod upravni svet-nik Julius Meiml ml. 2000 šil. in gospod ko-mercialni svetnik Rudolf Kraus, podpred-sednik Julius Meiml A. G. 5000 šil. To je skupno 15.000 šil., okroglo 130.000 Din. To-liko so gospodje okrog tv. Meiml s tvrdko Meiml vred plačali za poraz dunajske borbe za svobodo in pravice delavstva. O tem, da bi tvrdka Julius Meiml, ki ima vendar tudi

v Jugoslaviji in drugje po svetu mnogo podružnic, dala za preostale po padlih in umorjenih delavcih in za tisoče delavskih družin, ki so zdaj v Avstriji pahnjene v bedo, samo en sam šiling, nam ni znano ničesar. Kapitalisti vedo, kaj delajo; upamo, da bodo delavci tudi vedeli.

In »Domoljub« tudi prispeva svoje. »Domoljub« ne zna drugače braniti svojega kanclerja Dollfusa in njegovega »Feja«, kakor da govori o Seitzu, Rennerju in Bauerju, kako in kaj so se nameravali boriti proti branilcem svete katoliške cerkve. Čudimo se, da je moral »Domoljub« liki Hitler iti k ...

... po argument, kako bi branil avstrijsko ... in sramoto, ki sta jo povzročila nenasitni kapitalizem in izkoriščevalska pohlepnost njegovi sveti veri. Mi dobro vemo in tudi »Domoljub« dobro ve, da so vsi naši avstrijski sodrugi dali i katoliški i židovski veri že davno slovo in se pokašljajo na vse vere, razen vere v boljšo bodočnost ljudstva, razen vere v svobodo in pravico, razen vere v to, da mora pravica zmagati nad krivico, da mora zmagati delo nad izžemanjem, svoboda nad sužnostjo in svetloba dneva nad temo noči in klerikalizma, čeprav jih branijo in ščitijo vsi svetniki in zaščitniki od Rima do Carigrada, od Jeruzalema in Berlina in Meke z Delhijem. Naj si »Domoljub« najde pač drugih argumentov, kakor z židi blati tudi samega sebe in svoje svete in najsvetejše prednike.

III. Češkoslovaška delavska olimpijada

v Pragi od 5. do 8. julija 1934.

Ogromni telovadni nastop Češkoslovaškega socialnodemokratskega delavstva pod imenom »III. delavska olimpijada«, se naglo bliža. Predslavnosti bodo že junija, a glavni slavnostni dnevi so od 5. do 8. julija t. l.

Tudi Poljaki pridejo.

Iz Varšave so sporočili upravi, da se bo sta udeležili te slavnosti tudi dve poljski delavski telovadni in sportni zvezi, ki pošljeta na olimpijado v Prago skupno večja zastopstva. Če ne bodo med izletom nastale kake nenavadne zapreke, bo prišlo iz Poljske okrog 100 telovadcev in športnikov.

Radio za olimpijado.

Za to velikansko delavsko slavnost se zanimajo v veliki meri tudi vladni krogi. Radi tega sodeluje pri propagandi in reklami

za delavsko olimpijado tudi češkoslovaška radio-oddajna postaja v Pragi, ki je določila še posebne redne oddaje za olimpijado. Prihodnji mesec pa bo praška radio-oddajna postaja v zvezi z vsemi ostalimi češkimi postajami oddajala poročila o delavski olimpijadi vsako sredo ob 22.15 uri, deloma pa tudi po 18. uri zvečer. Oddajali bodo tudi z godbo za proste vaje. Nadalje poroča o olimpijadi celo šolski radio, nadalje mladinski radio in tudi v nemški uri praške radio-oddajne postaje posvečajo olimpijadi vso pozornost.

Velikanski koncert delavcev.

Med tem je bil oddan v tisk že tudi glavni olimpijadni plakat, katerega bomo dobili tudi k nam, v kinematografih pa predvajajo za olimpijado propagandne diapozitive.

Za dan 7. julija pa je določen v okviru glavnih olimpijadnih dni reprezentančni koncert »Zveze delavskih pevskih društev Češkoslovaške«, na katerem bo nastopilo okrog 800 delavskih pevcev.

V narodnem gledališču bo pa prejšnji dan dne 6. julija slavnostna predstava Smetanove opere »Prodane neveste«.

Književnost

Friedrich Engels: Gospoda Eugena Dühringa znanstveni prevrat. Založba »Nova Knjiga«, Ljubljana. — Razveseljavljajoč zadnjih let je nagel porast marksistične književnosti pri Slovencih in če bo šlo tako naprej, bomo kmalu imeli vsa temeljna dela marksizma prevedena v slovenščino. Dragocen prinos je brez dvoma prevod Engelsovih polemičnih spisov proti Dühringu, ki so izhajali najprej v obliki člankov v nemških delavskih listih, kot knjiga pa l. 1878. Poleg Marxovega »Kapitala« pomeni Engelsov »Anti-Dühring« najvažnejšo in najuspešnejšo listino znanstvenega socializma. Kmalu po ustanovitvi enotne socialnodemokratske stranke v Nemčiji l. 1874 se je pojavil v njenih vrstah Dühring in povzročil veliko idejno zmedo. Splošno so mu pripisovali veliko znanje in znatne sposobnosti. Ubog in že zgodaj popolnoma slep je postal docent na univerzi. Ni se dobrikl vladujočim razredom in nikdar ni zatajil političnega radikalizma, ki je šel tako daleč, da je javno slavil Marata, Babeufa in može pariške komune. Vse to mu je pridobilo znatne simpatije med delavstvom in kmalu so njegovi zmešani nazorji postali prava nevarnost za delavski pokret, kajti Dühring je bil izredno samozavesten, smatral je, da obvlada skoro vse znanstvene panoge in da je po-

vsod odkril zadnje večnoveljavne resnice, pred katerimi morajo obledeti v filozofiji Ficte in Hegel, v gospodarstvu pa klasična ekonomska veda in Marx. Engels, soustanovitelj znanstvenega socializma, je končno sklenil obračunati z »znanostjo« gospoda Dühringa. Stori je to v ostri polemični obliki in pri tem ni samo zavril Dühringove nazore, temveč je na nedosežen način osvetlil več ali manj vse probleme znanstvenega socializma, kakor n. pr. dialektiko, historični materializem, politično ekonomijo, zgodovinski razvoj, cilje in taktiko socializma. Navzlic temu, da je Evgen Dühring že davno mrtev, je knjiga še sedaj aktualna, kajti mnoge laži-znanstvene nazore Dühringa je obudil k novemu življenju narodni socializem v Nemčiji. Upoštevati je sicer treba, da so nekateri izsledki prirodnih znanosti, kakor jih navaja Engels, že zastareli in to tudi ne more biti drugače, vse ostale ugotovitve Engelsa, zlasti o družabnih vedah, pa ostanejo snovna podlaga vsakemu delu v duhu znanstvenega socializma. Knjigo toplo priporočamo, dala bo vsakemu ključ za poznavanje mnogih perečih problemov sedanjosti.

Iz uprave

Vsem društvom in organizacijam!

Z ozirom na novo povišanje taks na oglase, od na pr. Din 3.— na Din 20.—, od Din 5.— na Din 40.— itd., opozarjamo vse društvene funkcije, ki nam pošiljajo v objavo novice o raznih društvenih prireditvah, da jih bomo objavili le proti takojšnjemu plačilu. — Taksa se mora plačati za vse objave o javnih prireditvah, čeprav se pri prireditvi ne pobira nobena vstopnina. Niso pa podvržene taksi društvene vesti, ki se nanašajo na seje, sestanke itd. Društveni odbori se naprošajo, da gornje obvestilo upoštevajo.

Iz uredništva

Uredništvo našega lista dobiva v poslednjem času ogromno gradiva, katerega bi naj pravočasno objavilo. Ker pa so domala vsi dopisi preobširni z ozirom na majhen obseg našega lista, vljudo naprošamo vse cenjene dopisnike in sotrudnike, da nam pošiljajo kratke in jedrate dopise, ker le na ta način bomo mogli pravočasno objaviti poslanske dopise in tako ustreči čitateljem in čitateljicam v posameznih krajih. Društvene vesti v obliki dolgih člankov so čisto zanimive samo za dopisnika, uredništvu pa so v hudo nadlogo. Iz vseh krajev, kjer se godi krivica delovnemu ljudstvu, bi morala »Delavska Politika« prinašati vesti in bičati razmere; to pa bo mogla le, ako bodo posamezni dopisniki pri poročanju uvaževali obseg našega lista.

Družnost!

Uredništvo.

Odgovor uredništva:

Zaščita posojila Din 3000.— obrtniku-posesniku. (F. P. v. S.) Tvoja žena je prejela izplačano doto Din 3000.— januarja 1931 od posesnika, ki je tudi obrtnik in mu je denar v par dneh zopet posodila. Prejemnik je obljubil, da bo povrnil denar, kadar ga bo žena zahtevala in tudi 6 odst. obresti. Sedaj pa se brani plačati, češ, da je pod zaščito kmeta. Na vprašanje, kako je s to zaščito, Ti odgovorjamo: Če je prejemnik G. obrtnik in posesnik, je zaščiten le tedaj, ako so njegovi glavni dohodki iz posestva, katero sam obdeluje, kot pa dohodki iz obrti. V tem slučaju je zaščiten, drugače pa ne. Potrdila o tem daje občina in sresko načelstvo in na tej podlagi šele odloča o zaščiti sodišče. Zaščiten je seve tudi posojilo, ki ga je žena dala iz denarja, prejetega za doto. Ravnotako so zaščiteni tudi obresti. Ako je podana zaščita, ne moreš do 23. novembra 1934 ničesar zahtevati, po tem roku pa 6 odst. od cele terjatve, prištevši 6 odst. obresti. Advokat Ti torej v tej stvari ne more ničesar pomagati.

Svila, platno
sukno i. t. d.

se dobi poceni v

Trpinovem bazarju
Maribor, Vetrinjska ulica

Kvalitetni čevlji
za vsakogar že od Din 98°-

Pristopajte k
zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din,
delež 125 Din. Vsak delavec,
delavka naj smatra za svojo dolžnost da
bo član te delavske zadruge.

Hranilno in posojilno društvo delavcev v Mariboru

registrirana zadruga z omejeno zavezo

Frankopanova ul. 37, v lastni hiši

Poštni čekovni račun št. 13.143, podružnica Ljubljana

Telefon šte. 2635

Vabilo k

62. letnemu
občnemu zboru

ki se vrši v ponedeljek, 19. marca ob
8. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora
2. Predložitev računskega zaključka za leto 1933
3. Poročilo nadzorstva in odobritev računskega zaključka
4. Volitve
5. Določitev najvišjega zneska, do katerega se dajejo posojila in sprejemajo hranilne vloge
6. Predložitev poročila o reviziji Zveze gospodarskih združenj
7. Razno

Peter Brauchardt, predsednik

V slučaju nesklepčnosti ob napovedani uri se vrši občni zbor eno uro pozneje, to je ob 9. uri, pri vsakem številu navzočih članov.

Znižujemo cene damskih plaščev

prej 490.—, 590.—, 690.— 790.— 890.—
sedaj 450.—, 490.—, 590.—, 690.—, 750.—

Še ni prepozno!

Zima še traja, izkoristite priliko, dolgo se
boste veselili tako ugodnega nakupa!

Prepričajte se
o starih cenah na tovarniških etiketah!

TIVAR-OBLEKE